

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursurilor declarate de către Alexandru Petrachi, reprezentat de avocatul Eduard Ceornea și de către Societatea pe Acțiuni „Furnizare Energiei Electrice Nord”,

în cauza civilă, intentată la acțiunea depusă de către de Alexandru Petrachi împotriva Societății pe Acțiuni „Furnizare Energiei Electrice Nord” privind anularea parțială a ordinului privind excluderea din organigrama Societății pe Acțiuni „Furnizare Energiei Electrice Nord” a funcției de inginer-programator, ordinului cu privire la aprobarea statelor de personal în partea funcției excluse, ordinului privind reducerea statelor de personal, ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din data de 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți,

*(Dosarul nr. 2ra-1120/23
nr. PIGD 2-21100695-01-2ra-04082023)*

Examinarea superficială a cauzei, fără a stabili dreptul preferențial la menținerea la lucru în cazul reducerii numărului sau a statelor de personal.

Judecătoria Bălți, sediul central, jud. N. Costăș
Curtea de Apel Bălți, jud. A. Garbuz, A. Ciobanu, I. Grosu

18 decembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursurile depuse de către Alexandru Petrachi, reprezentat de avocatul Eduard Ceornea și de către Societatea pe Acțiuni „Furnizare Energiei Electrice Nord”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:
Ion Malanciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni,
Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 05 iulie 2021 Alexandru Petrachi a depus cerere de chemare în judecată, completată ulterior, împotriva Societății pe Acțiuni „Furnizare Energiei Electrice Nord” (în continuare SA „FEE-Nord”), prin care a solicitat anularea ordinului nr.0-10 din 28 ianuarie 2021 emis de SA „FEE-Nord” în partea ce ține de excluderea din organigrama SA „FEE-Nord” a funcției de inginer-programator, a ordinului nr.0-11 din 28 ianuarie 2021 emis de SA „FEE-Nord” cu privire la aprobarea statelor de personal în partea excluderii funcției de inginer-programator secția tehnologiei informaționale, a ordinului nr.0-12 din 28 ianuarie 2021, pct.1, lit. b) secția tehnologiei informaționale-1 unitate (inginer programator categoria I), a ordinului nr. 36-C din 02 aprilie 2021 cu privire la concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal, restabilirea în funcția deținută anterior de inginer-programator cat. I secția tehnologiei informaționale, încasarea despăgubirii pentru perioada întregă de lipsă forțată de la muncă din 05 aprilie 2021 până la 05 decembrie 2021 ce constituie suma de 106 404,48 lei cu calcularea în continuare a acesteia până la momentul restabilirii la muncă, încasarea prejudiciului moral în mărimea unui salariu mediu lunar în valoare de 13 301,44 lei.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată Alexandru Petrachi a indicat, că a fost angajat în cadrul SA „FEE-Nord” în funcția de inginer-programator, clas. I din Secția tehnologiei informaționale, în baza contractului individual de muncă nr. 22 din 03 august 2015. În funcția respectivă a activat mai mult de 5 ani, perioadă în care nu au fost formulate obiecții din partea administrației față de acesta, nu a fost supus răspunderii disciplinare, în cadrul activității, exercitându-și atribuțiile de serviciu și obligațiunile funcționale, bazându-se pe principiul profesionalismului, respectând întocmai normele de muncă prestabilite inclusiv prin regulamentul intern al entității.

3. La 29 ianuarie 2021 societatea pârâtă a emis ordinul nr. 0-14 cu privire la preavizarea salariaților, care vor fi concediați în legătură cu reducerea statelor de personal al unității, printre care se regăsește și funcția de inginer-programator. Temei pentru emiterea ordinului a stat ordinul nr. 0-10 din 28

ianuarie 2021 cu privire la aprobarea organigramei SA „FEE-Nord” emis în contextul Hotărârii Consiliului Societății din 16 decembrie 2020, precum și ordinul nr. 0-12 din 28 august 2021 cu privire la reducerea statelor de personal, în total fiind reduse 13 funcții.

4. Prin ordinul nr. 36-C din 02 aprilie 2021 Alexandru Petrachi a fost concediat din data de 05 august 2021 din funcția deținută, în temeiul art. 86, alin. (1), lit. c) din Codul muncii, în legătură cu reducerea statelor de personal ale întreprinderii.

5. În opinia reclamantului concedierea salariaților de la unitate în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal nu urmează a fi una formală, ci doar cu respectarea cumulativă a condițiilor prevăzute de art. 88, alin. (1) din Codul muncii, fapt ce nu a fost realizat de societatea pârâtă.

6. Reclamantul a menționat că SA „FEE-Nord” este o întreprindere cu personal semnificativ și multiple secții/departamente, însă nu i s-a propus un alt loc de muncă în cadrul aceleiași unități și nici nu i s-a comunicat în scris că un alt loc de muncă vacant în cadrul întreprinderii nu există. Totodată, nu i s-a prezentat adresarea către reprezentantul salariaților unității și nici opinia consultativă a acestuia privind concedierea reclamantului. Concedierea salariatului în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate are loc în cazul în care nu este posibil transferul salariatului cu acordul lui la un alt loc de muncă în cadrul unității respective, desfacerea contractului individual de muncă fiind posibil cu condiția că salariatul nu avea dreptul preferențial de a fi lăsat la lucru. Faptul reducerii numărului sau a statelor de personal se determină prin confruntarea datelor din schema de încadrare cu materialele privitoare la micșorarea fondului de salarizare, precum și cu documentele privitoare la modificarea caracterului sau volumului de activitate care a condus la schimbările în componența angajaților.

7. În aceste circumstanțe Alexandru Petrachi consideră, că ordinele menționate nu conțin motivarea juridică sau economică, inclusiv raționamentul acestei reduceri, dat fiind faptul că numărul de clienți nu s-a micșorat, reducerea ariei de deservire de asemenea nu a avut loc, nu s-au perfecționat programele de deservire ce ar permite reducerea numărului de salariați, ba din contra, pentru anul 2021 fiind programată punerea în aplicare a normelor privind organizarea și funcționarea pieței energiei electrice ce impune un număr mult mai mare de flux de date, la întreprindere fiind locuri de muncă numeroase la calculatoare, cu rețele și programe integrate, cu baze de date și flux de date în permanență.

8. Cu referire la ordinul nr. 36-C din data de 02 aprilie 2021 cu privire la concedierea salariatului în legătură cu reducerea statelor de personal reclamantul a comunicat, că a fost emis cu încălcarea normelor materiale și de procedură, deoarece reducerea funcției a fost una tendențioasă, fără argumentare, or, atribuțiile pe care le îndeplinea reclamantul, fiind atribuții ordinare, necesare și inerente în cadrul unității.

9. Astfel, în rezultatul concedierii, angajatorul i-a cauzat reclamantului suferințe psihice, plasându-l într-o situație de incertitudine, fiindu-i denigrată imaginea în fața colectivului și lăsând familia acestuia fără sursa principală de venit.

10. Alexandru Petrachi a mai indicat că având în vedere că eliberarea din funcție a avut loc cu încălcarea prevederilor legale, acesta urmează a fi restabilit în funcția deținută anterior, cu repararea prejudiciului cauzat acestuia, care constă în plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă, compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu, compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului.

11. Prin hotărârea din 17 mai 2022 a Judecătorei Bălți sediul central s-a admis parțial acțiunea, s-a anulat ordinul nr.36-c din 02 aprilie 2021 cu privire la concediere în legătură cu reducerea statelor de personal a lui Alexandru Petrachi în temeiul art.86, alin.1, lit. c) din Codul muncii, s-a restabilit Alexandru Petrachi în funcția deținută anterior de până la concediere de inginer-programator c.I din Secția Tehnologii Informaționale, s-a încasat de la SA „FEE-Nord” în beneficiul lui Alexandru Petrachi prejudiciul material pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă începând cu data de 05 aprilie 2021 până la data de 21 martie 2022, în mărime de 177 352,56 lei, prejudiciul moral în mărime de un salariu mediu în sumă de 13 301,44 lei și în beneficiul statului taxa de stat de a cărei plată reclamantul a fost scutit la înaintarea acțiunii, proporțional pretențiilor admise în sumă de 5 420,57 lei și cheltuielile aferente judecării cauzei suportate de instanța judecătorească în sumă de 21,90 lei, în rest a respins acțiunea. (f.d. 155,159-167, vol.I)

12. Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen, la 01 iunie 2022 de către SA „FEE-Nord”. (f.d.158, vol.I)

13. Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 01 decembrie 2022 a admis apelul declarat de către SA „FEE-Nord”, a modificat hotărârea din data de 17 mai 2022 a Judecătorei Bălți, sediul central în latura încasării prejudiciului material pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă prin substituirea sintagmei „data de 05.04.2021” cu sintagma „data de 05.07.2021” și excluderea sintagmei „în mărime de 177 352,56 lei”, în rest a menținut hotărârea. (f.d.197,198-209, vol.I)

14. Împotriva deciziei instanței de apel Alexandru Petrachi, reprezentat de avocatul Eduard Ceornea, a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe. (f.d. 5-6, vol.II)

15. În motivarea recursului a menționat, că instanța de fond corect a soluționat problema de drept prezentată în prezentul litigiu, pe când instanța de apel în mod eronat a exclus din hotărârea instanței de fond sintagma ce ține de încasarea sumei de 177 352,56 lei. Or, odată ce instanța de apel a modificat perioada pentru încasarea prejudiciului material, aceasta urma să

modifice și suma dispusă spre încasare, însă instanța de judecată doar a exclus suma prejudiciului. Prin urmare, instanța a comis o eroare care duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale recurentului.

16. Ulterior, la 07 aprilie 2023, SA „FEE-Nord” a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea admiterii pretențiilor înaintate de Alexandru Petrachi cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii. (f.d. 9-11, vol.II)

17. În susținerea cererii de recurs SA „FEE-Nord” a indicat că instanța de apel la examinarea cauzei a aplicat eronat normele de drept material sub forma interpretării eronate a Legii.

18. Societatea recurentă a subliniat, că la emiterea ordinului nr. 0-14 din 29 ianuarie 2021, au fost respectate întocmai prevederile art. 88, alin. (1), lit. f)-h) din Codul muncii.

19. În opinia reprezentantului societății recurente instanța de apel eronat a constatat că la concedierea lui Alexandru Petrachi, a fost încălcat dreptul preferențial al acestuia de a fi lăsat la lucru, or, în caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, de dreptul preferențial de a fi lăsat la lucră beneficiază salariații cu o calificare și productivitate a muncii mai înaltă. Atât instanța de fond cât și cea de apel nu a dat apreciere notei de serviciu prin care se constată că Alexandru Petrachi are o calificare și productivitate a muncii mai joasă, decât persoana care a fost lăsată la lucru.

20. La fel s-a indicat că atât instanța de fond, cât și cea de apel, au conchis în mod întemeiat că reducerea statelor de personal a avut loc real, motiv din care argumentul lui Alexandru Petrachi că reducerea numărului sau a statelor de personal a fost efectuată formal, nu poate fi reținut. La caz, SA „FEE-Nord” în baza unor previzionări, a elaborării și aprobării bugetelor de venituri și cheltuieli - a anticipat problemele financiare și pentru preîntâmpinarea lor, a recurs inclusiv la măsura reducerii numărului sau a statelor de personal. Potrivit Notei informative, anexată la ordinul nr. 0-11 din 28 ianuarie 2021, Secția economie și prognoză a propus - în scopul dezvoltării durabile a societății comerciale, care își desfășoară activitatea pe o piață concurențială - optimizarea cheltuielilor prin reducerea costurilor aferente activității de furnizare (costurile de personal, costuri materiale și servicii prestate de terțe persoane).

21. SA „FEE-Nord” a menționat, că chiar dacă instanța de apel a intervenit asupra hotărârii Judecătorei Bălți, sediul central din 17 mai 2022 în sensul micșorării despăgubirilor materiale încasate, consideră că decizia Curții de Apel Bălți din 1 decembrie 2022, în partea încasării despăgubirilor, poartă, de asemenea, un caracter nefondat. Grație faptului că disponibilizarea salariatului Alexandru Petrachi în temeiul ordinului SA „FEE-Nord” nr. 36-c din 2 aprilie 2021 s-a dispus în mod legitim, pretențiile pecuniare ale intimatului urmează să fie recunoscute ca neîntemeiate.

22. În ce privește plata compensației bănești pentru prejudiciul moral în cuantum de 13 301,44 de lei, societatea recurentă consideră că Alexandru

Petrachi nu a administrat vreun probatoriu ce ar confirma faptul că anume disponibilizare i-ar fi provocat suferințe psihice, sufletești și fizice.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

23. Art. XI, alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), stipulează că:

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor”.

24. Art.431 din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție. Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători. Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție. Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

25. Art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilește că:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

26. Art. 444 din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.432 alin.(1) lit.b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

27. Art. 445, alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă statuează, că:

„Instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.”

28. Art. 373, alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.”

29. Art. 20, alin. (1) din Constituția Republicii Moldova statuează că:

„Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.”

30. Art. 183, alin. (1) și alin. (3) din Codul muncii prevede că:

„În caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, de dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru beneficiază salariații cu o calificare și productivitate a muncii mai înaltă. În cazul când unele persoane indicate la alin.(2) corespund câtorva criterii prevăzute la acest alineat, dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru aparține persoanelor care corespund mai multor criterii în comparație cu celelalte persoane. În caz de egalitate a numărului de criterii, dreptul preferențial aparține persoanei care are o vechime în muncă mai mare la unitatea respectivă.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

31. Cu referire la termenul de declarare a recursului, prevăzut de art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă sus-citat, instanța de recurs reține că decizia contestată a fost pronunțată la data de 01 decembrie 2022, expediată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la 07 februarie 2023. (f.d.210, vol.I)

Recursurile depuse de către Alexandru Petrachi, reprezentat de avocatul Eduard Ceornea la 31 martie 2023 și de către SA „FEE-Nord” la 07 aprilie 2023 sunt în termen.

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând prevederile art. 444 din Codul de procedură civilă a decis examinarea cererilor de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acestora.

33. În debut instanța de recurs menționează că prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursul depus la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul art. XI, alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Având în vedere că legea procedural civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă, recursurile declarate de către Alexandru Petrachi, reprezentat de avocatul Eduard Ceornea și de către SA „FEE-Nord” până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023

vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii acestora, însă procedura de examinare conform noilor reglementări.

34. Studiind materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de către Alexandru Petrachi, reprezentat de avocatul Eduard Ceornea și de către SA „FEE-Nord” întemeiate și care urmează a fi admise, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

35. Completul de judecată consideră imperioase dezideratele Curții Europene a Drepturilor Omului reținute în cauza Zubac v. Croația (hotărârea din 05 aprilie 2018) potrivit cărora, din moment ce preeminența dreptului constituie un principiu fundamental al democrației și al Convenției, nu putea exista nicio așteptare, în baza Convenției sau de altă natură, potrivit căreia Curtea Supremă trebuia să ignore sau să nu aibă în vedere nereguli procedurale evidente.

36. Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

37. Astfel, probatoriul acumulat la materialele dosarului demonstrează, că în data de 03 august 2015 Alexandru Petrachi a fost angajat la SA „FEE-Nord”, în calitate de inginer-programator clasa I în secția tehnologii informaționale, în baza contractului individual de muncă nr.22.

Prin ordinul nr. 0-14 din 28 ianuarie 2021 a fost aprobată organigrama SA „FEE-Nord” pentru anul 2021. (f.d.8, vol.I)

Prin ordinul nr. 0-11 din 28 ianuarie 2021 s-a aprobat statele de personal al SA „FEE-Nord” pentru anul 2021. (f.d. 10, vol.I)

Prin ordinul nr. 0-12 din 28 ianuarie 2021 s-a redus, începând cu 29 ianuarie 2021, funcțiile care nu se regăsesc în noile state de personal al SA „FEE-Nord” pentru anul 2021, printre care în subdiviziunea structurală secția tehnologii informaționale, o unitate de inginer-programator categoria A. Totodată, s-a menționat că până la emiterea ordinului cu privire la preavizare, a selecta salariații care urmează a fi preavizați în legătură cu reducerea statelor de personal, cu respectarea dreptului lor preferențial la menținerea la lucru. La fel s-a indicat că funcțiile ce cad sub incidența reducerii, deținute de salariați, care nu vor fi transferați în alte funcții conform noilor state de personal (din motiv de refuz sau incompatibilitate), vor fi reduse pe măsura concedierii salariaților de le dețin, conform procedurii stabilite de legislația în vigoare. (f.d.11-12, vol.I)

Tot din materialele dosarului rezultă că prin ordinul nr. 0-29 din 12 martie 2020 emis de către SA „FEE-Nord” Alexandru Petrachi a fost sancționat disciplinar, fiindu-i aplicată sancțiunea disciplinată mustrare. (f.d.67, vol.I)

Prin ordinul nr. 0-121 din 24 august 2020 emis de către SA „FEE-Nord”, Alexandru Petrachi a fost sancționat disciplinar, fiindu-i aplicată sancțiunea disciplinară mustrare aspră. (f.d.69-70, vol.I)

La fel se atestă că prin ordinul nr. 0-165 din 22 decembrie 2020 emis de către SA „FEE-Nord” s-au revocat sancțiunile disciplinare sub formă de muștrare și muștrare aspră aplicate lui Alexandru Petrachi, inginer-programator secția tehnologiei informaționale, prin ordinul nr. 0-29 din 12 martie 2020 și nr. 0-121 din 24 august 2020. (f.d.133, vol.I)

Potrivit analizei comparative a calificării și productivității muncii salariaților cu aceleași profesii (funcții) și specialități în cadrul SA „FEE-Nord” salariatul Alexandru Petrachi a obținut cu 10 puncte mai puțin decât salariatul Andrei Sorbalo, dat fiind faptul că la data de 12 martie 2020 a fost emis ordinul nr. 0-29 cu privire la aplicarea secțiunii disciplinare lui Alexandru Petrachi sub formă de muștrare și a ordinului nr.0-121 din 24 august 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare salariatului sub formă de muștrare aspră. (f.d 53-54, vol.I)

Totodată, potrivit notei de serviciu din 28 ianuarie 2021 eliberată de către șeful Secției tehnologiei informaționale, rezultă că atribuțiile de serviciu a lui Alexandru Petrachi sunt legate în mare parte de dezvoltarea WEB site-ului, iar atribuțiile lui Andrei Sorbalo sunt legate în principal de dezvoltarea/modificarea modului 1C Enterprise. Andrei Sorbalo este unicul specialist din cadrul secției capabil de a face modificări/completări atât în partea de contabilitate cât și în partea de facturare în configurarea programului 1C Enterprise. La fel s-a menționat că sarcinile postului și cantitatea de muncă planificată pentru Alexandru Petrachi pot fi redistribuite altor angajați, pe când sarcinile planificate pentru Andrei Sorbalo nu pot fi distribuite altor angajați al secției. (f.d.54, vol.I)

Potrivit procesului-verbal al ședinței Grupului de lucru responsabil de selectarea salariaților care urmează a fi preavizați în legătură cu reducerea statelor de personal ale SA „FEE-Nord”, Alexandru Petrachi a acumulat cel mai mic punctaj - 60 puncte față de Andrei Sorbalo care a acumulat -70 puncte. S-a preavizat Alexandru Petrachi cu privire la reducerea statelor de personal Secția TI, care în urma analizei comparative a acumulat cel mai mic punctaj. (f.d. 51, vol. I)

Astfel, prin ordinul nr. 0-14 din 39 ianuarie 2021 Alexandru Petrachi, inginer-programator categoria A în cadrul secției tehnologiei informaționale, a fost preavizat sub semnătură cu 2 luni înaintea concedierii, în legătură cu reducerea numărului de personal al unității. (f.d.14-15, vol.I)

Prin ordinul nr. 36-c din 02 aprilie 2021 Alexandru Petrachi a fost concediat începând cu data de 05 august 2021 din funcția deținută, în temeiul art. 86, alin. (1), lit. c) din Codul muncii, în legătură cu reducerea statelor de personal ale întreprinderii. (f.d.13, vol.I)

La fel se reține că potrivit certificatului privind mărimea salariului nr. 08-415 din 10 august 2021 Alexandru Petrachi pentru anul 2020 a primit suma de 164 520,68 lei, pentru 5 luni ale anului 2021 a primit suma de 42 564,87 lei, în care se include suma salariului, inclusiv premiile lunare și suplimentare, fără premii trimestriale, semestriale, anuale ajutoare materiale s.a. și remunerări. (f.d.38, vol.I)

Potrivit descifrărilor salariilor primite de către Alexandru Petrachi pentru perioada 01 ianuarie 201- 31 martie 2021, în luna ianuarie 2021 acesta a primit suma de 12 140,36 lei care este formată din premiu în mărime de 368,04 lei și indemnizația de concediu în mărime de 11 772,32 lei, în luna februarie 2021 acesta a primit suma de 11 370,38, lei care este formată din stagiul în serviciul energetic în mărime de 1 247,63 lei și salariul în mărime de 8 317,50 lei și în luna martie 2021 acesta a primit suma de 13 737,51, lei care este formată din stagiul în serviciul energetic în mărime de 1 285,43 lei și salariul în mărime de 8 569,55 lei. (f.d. 66, vol.I)

Prin ordinul nr. 55-c din 07 iunie 2021 lui Alexandru Petrachi, concediat în baza art. 86, alin (1) lit. c) din Codul muncii i s-a plătit indemnizația de eliberare din serviciu egală cu cuantumul salariului mediu lunar, pentru a doua lună, conform art. 186, alin. (1), lit. b) din Codul muncii. (f.d. 83, vol.I)

Prin ordinul nr. 63-c din 07 iulie 2021 lui Alexandru Petrachi, concediat în baza art. 86, alin (1) lit. c) din Codul muncii i s-a plătit indemnizația de eliberare din serviciu egală cu cuantumul salariului mediu lunar, pentru a treia lună, conform art. 186, alin. (1), lit. c) din Codul muncii. (f.d. 84, vol.I)

Potrivit certificatului eliberat de către SA „FEE-Nord” rezultă că salariul mediu lunar a lui Alexandru Petrachi este în mărime de 11 226,37 lei. (f.d. 109, vol.I)

Totodată, potrivit extrasului din contul personal din 10 decembrie 2021, rezultă că în fondul retribuirii muncii pentru luna aprilie 2021 a parvenit suma de 3 367,06 lei și pentru luna mai 2021 suma de 284,56 lei. (f.d.130, vol.I)

38. Alexandru Petrachi prin prezenta acțiunea a solicitat anularea ordinului nr.0-10 din 28 ianuarie 2021 emis de SA „FEE-Nord” în partea ce ține de excluderea din organigrama SA „FEE-Nord” a funcției de inginer-programator, a ordinului nr.0-11 din 28 ianuarie 2021 emis de SA „FEE-Nord” cu privire la aprobarea statelor de personal în partea excluderii funcției de inginer-programator secția tehnologiei informaționale, a ordinului nr.0-12 din 28 ianuarie 2021, pct.1, lit. b) secția tehnologiei informaționale-1 unitate (inginer programator categoria I), a ordinului nr. 36-c din 02 aprilie 2021 cu privire la concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal, restabilirea în funcția deținută anterior de inginer-programator cat. I secția tehnologiei informaționale, încasarea despăgubirii pentru perioada întregă de lipsă forțată de la muncă din 05 aprilie 2021 până la 05 decembrie 2021 ce constituie suma de 106 404,48 lei cu calcularea în continuare a acesteia până la momentul restabilirii la muncă, încasarea prejudiciului moral în mărimea unui salariu mediu lunar în valoare de 13 301,44 lei. (.d. 114-116, vol.I)

39. Fiind investită cu examinarea cauzei Judecătoria Bălți, sediul central, prin hotărârea din 17 mai 2022, a admis parțial acțiunea, a anulat ordinul nr.36-c din 02 aprilie 2021 cu privire la concediere în legătură cu reducerea statelor de personal a lui Alexandru Petrachi în temeiul art.86, alin.1, lit. c) din Codul muncii, l-a restabilit pe Alexandru Petrachi în funcția deținută

anterior de până la concediere de inginer-programator clasa I din Secția Tehnologii Informaționale, a încasat de la SA „FEE-Nord” în beneficiul lui Alexandru Petrachi prejudiciul material pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă începând cu data de 05 aprilie 2021 până la data de 21 martie 2022, în mărime de 177 352,56 lei, prejudiciul moral în mărime de un salariu mediu în sumă de 13 301,44 lei și în beneficiul statului taxa de stat de a cărei plată reclamantul a fost scutit la înaintarea acțiunii, proporțional pretențiilor admise în sumă de 5 420,57 lei și cheltuielile aferente judecării cauzei suportate de instanța judecătorească în sumă de 21,90 lei, în rest a respins acțiunea. (f.d. 155,159-167, vol.I)

40. Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 01 decembrie 2022 a admis apelul declarat de către SA „FEE-Nord”, a modificat hotărârea din data de 17 mai 2022 a Judecătorei Bălți, sediul central în latura încasării prejudiciului material pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă prin substituirea sintagmei „data de 05.04.2021” cu sintagma „data de 05.07.2021” și excluderea sintagmei „în mărime de 177 352,56 lei”, în rest a menținut hotărârea. (f.d.197,198-209, vol.I)

41. Instanța de apel, reținând prevederile art.81, alin.(1), lit. b), alin.(3), art.86, alin.(1), lit. c), art.88, alin.(1), art.184, alin. (1), lit. a), art.354, lit. c) din Codul muncii a concluzionat că pretențiile cu privire la anularea ordinul nr.36-c din 02 aprilie 2021 cu privire la concediere în legătură cu reducerea statelor de personal a lui Alexandru Petrachi în temeiul art.86, alin.1, lit. c) din Codul muncii și restabilirea în funcția deținută anterior de până la concediere sunt întemeiate, or la caz, angajatorul a încălcat prevederile legale ce țin de concedierea salariatului în legătură cu reducerea statului de personal, deoarece în caz de egalitate a numărului de criterii, dreptul preferențial aparține persoanei care are o vechime în muncă mai mare la unitatea respectivă.

42. Totodată, Curtea de Apel Bălți a menționat, că prin hotărârea instanței de fond s-a încasat salariul pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă a lui Alexandru Petrachi, din 05 aprilie 2021 până la data de 02 mai 2021, însă nu a luat în considerație faptul că prin ordinul nr.55-c din 07 iunie 2021 s-a dispus achitarea lui Alexandru Petrachi a indemnizației de eliberare din serviciu egală cu quantumul salariului mediu lunar pentru a doua lună. Iar prin ordinul nr.63-c din 07 iulie 2021 cu privire la plata indemnizației de eliberare din serviciu, s-a dispus achitarea lui Alexandru Petrachi a indemnizației de eliberare din serviciu egală cu quantumul salariului mediu lunar pentru a treia lună.

43. Astfel, instanța de apel a conchis că hotărârea instanței de fond urmează să fie modificată în latura încasării prejudiciului material pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă prin substituirea sintagmei „data de 05.04.2021” cu sintagma „data de 05.07.2021” și excluderea sintagmei „în mărime de 177 352,56 lei”.

44. Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în art. 373, alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură civilă și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs apreciază ca fiind prematură concluzia instanței de apel privind menținerea hotărârii instanței de fond prin care s-a anulat ordinul nr.36-c din 02 aprilie 2021 cu privire la concedierea lui Alexandru Petrachi și restabilit în funcția deținută anterior de până la concediere de inginer-programator clasa I din Secția Tehnologii Informaționale, precum și modificarea hotărârii instanței de fond în partea perioadei pentru care s-a încasat prejudiciul material și s-a exclus suma încasată cu titlu de prejudiciu material pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă, fapt ce impune necesitatea casării deciziei, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

45. La caz, se atestă că Alexandru Petrachi a susținut că la concedierea acestuia nu au fost respectate prevederile legale cu privire la concediere în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate, pe când SA „FEE-Nord” a susținut că au fost respectate aceste prevederi legale.

46. Astfel, pentru justa soluționare a litigiului instanțele de judecată urmau să verifice respectarea de către angajator a condițiilor de concediere în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate stabilite la art. 183 din Codul muncii.

47. La acest aspect completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază că pentru a determina dreptul preferențial la menținerea la lucru în cazul reducerii numărului sau a statelor de personal, întâi urmează de verificat criteriile de calificare și productivitate a muncii mai înaltă, prevăzută de art. 183, alin. (1), apoi criteriile prevăzute la alin. (2) printre care vechimea mai mare în muncă în unitatea respectivă.

48. Din materialele dosarului rezultă, că SA „FEE-Nord”, atât în apel, cât și în recurs a susținut că instanțele de judecată nu au dat apreciere notei de serviciu din 28 ianuarie 2021 eliberată de către șeful Secției tehnologii informaționale și nu au luat în considerare că Andrei Sorbalo este unicul specialist care poate gestiona Programul 1C pe partea contabilității și facturilor, pe când Alexandru Petrachi, doar a facturilor.

49. La rândul său Alexandru Petrachi, atât în cererea de chemare în judecată, cât și în recurs a solicitat încasarea prejudiciului material pe pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă până la momentul restabilirii în muncă.

50. Instanța de fond a admis pretențiile lui Alexandru Petrachi cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcția deținută anterior și a încasat suma de 177 352,56 lei cu titlu de prejudiciu material pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă începând cu data de 05 aprilie 2021 până la data de 21 martie 2022.

51. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, lecturând decizia Curții de Apel Bălți din 01 decembrie 2022, observă că instanța de apel a constatat că pretenția lui Alexandru Petrachi cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcția deținută anterior este

întemeiată, concluzionând că salariații Andrei Sorbalo și Alexandru Petrachi au calificare și productivitate a muncii egală, iar în legătură că Alexandru Petrachi are o vechime mai mare, acesta are dreptul preferențial de a fi lăsat la lucru, fără a aprecia nota de serviciu din 28 ianuarie 2021 eliberată de către șeful Secției tehnologii informaționale, care a susținut că Andrei Sorbalo este unicul specialist din cadrul secției capabil de a face modificări/completări atât în partea de contabilitate cât și în partea de facturare în configurarea programului 1C Enterprise și sarcinile acestuia nu pot fi distribuite altor angajați al secției. (f.d.54, vol.I)

52. Prin urmare, se atestă că instanța de apel nu a verificat sub aspect de legalitate criteriul ce ține de calificare și productivitate a muncii mai înaltă, prevăzut la alin. (1) al art. 183 din Codul muncii, or, criteriul vechimii în muncă mai mare la unitatea respectivă prevăzute la alin. (3) se aplică doar dacă situația de caz nu se încadrează în aliniatul (1).

53. La fel se atestă că instanța de apel a modificat perioada pentru care s-a încasat prejudiciul pentru absența forțată de la serviciu și anume 05 aprilie 2021- 02 mai 2021 și a exclus suma de 177 352,56 lei, însă nu a verificat dacă suma dispusă spre încasare prin ordinele nr.55-c din 07 iunie 2021 și nr. 63-c din 07 iulie 2021 cu titlu de indemnizație de eliberare din serviciu a fost real achitată, nu a constatat care este mărimea preludiului material ca urmare a modificării perioadei, or instanța de fond a încasat suma de 177 352,56 lei pentru perioada 05 aprilie 2021 până la data de 21 martie 2022.

54. Totodată instanța de recurs reține, că instanța de apel prematur a menținut hotărârea instanței de fond în partea în care Alexandru Petrachi a fost restabilit în funcție, fără a verifica dacă această funcție era vacantă și dacă prin restabilirea acestuia în funcția deținută anterior ar afecta cumva drepturile și interesele altor persoane, la caz Andrei Sorbalo, care nu au fost atrase în proces. Prin ce ar încălca dreptul la un proces echitabil consfințit în art. 6 CEDO, potrivit căruia persoana trebuie să aibă posibilitatea reală de a-și apăra drepturile și interesele legitime.

55. În acest aspect, este evident că instanța de apel a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a stabili calificarea și productivitatea fiecărui salariat, precum și cercul de persoane a căror drepturi și interese sunt afectate prin raportul material litigios examinat și soluționat în cadrul dezbaterilor judiciare, care este suma reală a prejudiciului material cauzat pentru absența forțată de la serviciu și pentru care perioadă acesta urmează a fi calculat.

56. Așa dar, prin prisma efectului devolutiv al apelului, cu care a fost investită prin prevederea legală menționată la art. 373, alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură civilă sus-citat, instanța de apel avea obligația la judecarea fondului cauzei să stabilească și să analizeze minuțios aspectele enunțate supra, să răspundă tuturor argumentelor invocate atât de către SA „FEE-Nord”, cât și de Alexandru Petrachi.

57. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând prevederile art. 20, alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, menționează că motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că, cererile lor au fost analizate cu atenție și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară, simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare atrage casarea ei.

58. Distinct justificărilor expuse supra, instanța de recurs reține jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61), iar pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

59. La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei).

60. În circumstanțele cauzei completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază că instanța de apel pentru justa soluționare a cauzei urma să stabilească care dintre cei 2 angajați Andrei Sorbalo și Alexandru Petrachi are dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru luând în considerare calificarea și productivitatea acestora, dacă prin restabilirea în funcția deținută anterior nu se încalcă drepturile și interesele lui Andrei Sorbalo, totodată pentru a exclude suma de 177 352,56 lei, încasată cu titlu de prejudiciu material pentru absență forțată de la muncă, întâi urma să constate care este perioada pentru care aceasta a fost încasată.

61. Astfel, completul de judecată ajunge la concluzia că atât SA „FEE-Nord”, cât și Alexandru Petrachi nu au fost auziți de instanța de apel, într-un mod echitabil, cu respectarea garanțiilor prevăzute la articolul 6 din Convenție, or, SA „FEE-Nord” a insistat că Andrei Sorbalo are dreptul preferențial de a fi lăsat la locul de muncă, iar Alexandru Petrachi a susținut că acesta, solicitând încasarea prejudiciului material pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă începând cu data de 05 aprilie 2021 până

la data de 21 martie 2022, în mărime de 177 352,56 lei, iar instanța de apel nu a argumentat în niciun fel excluderea sumei de 177 352,56 lei.

62. Totodată, instanța de recurs evidențiază că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut constant în jurisprudența sa că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 paragraful 1 din Convenție, nu poate trece drept efectiv decât dacă cererile și observațiile părților sunt în mod real ascultate, adică în mod real și concret examinate de către instanța sesizată. Altfel spus, art. 6 din CEDO, implică în special în sarcina instanței, obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor de proba, al argumentelor și elementelor de proba ale părților.

63. La caz, constatările instanței de apel nu conțin o argumentare clară, bazată pe suportul probator existent la materialele cauzei, din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției emise, astfel încât instanța de recurs este în dificultate de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea soluției adoptate.

64. În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

65. Dat fiind faptul că instanța de apel a emis o decizie prematură, dictată de neelucidarea tuturor circumstanțelor pertinente speței, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează necesitatea admiterii recursurilor declarate de către Alexandru Petrachi, reprezentat de avocatul Eduard Ceornea și de către SA „FEE-Nord” și casării deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți.

66. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 431, art. 445, alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursurile declarate de către Alexandru Petrachi, reprezentat de avocatul Eduard Ceornea și de către Societatea pe Acțiuni „Furnizare Energiei Electrice Nord”.

Casează integral decizia din data de 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă, intentată la acțiunea depusă de către Alexandru Petrachi împotriva Societății pe Acțiuni „Furnizare Energiei Electrice Nord” privind anularea parțială a ordinului privind excluderea din organigrama Societății pe Acțiuni „Furnizare Energiei Electrice Nord” a

funcției de inginer-programator, ordinului cu privire la aprobarea statelor de personal în partea funcției excluse, ordinului privind reducerea statelor de personal, ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea prejudiciului material și moral, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă